

relevant

geloof / kerk / mens / maatschappij
bisdom Antwerpen/ maart-april 2013

Ontmoeting tussen hemel en aarde

© Paul Hermans

LITURGIE

CATECHUMENAAT

DOOPSEL

BIECHT

Relevant - Nummer 02 -
TWEEMAANDELIJKS

Maart-april 2013

Afgiftekantoor Antwerpen X - P 914402

www.relevant-bisdomantwerpen.be

Het wordt stilaan een traditie: op paasochtend richten de vertegenwoordigers van alle Kerken en christelijke gemeenschappen in Antwerpen een oecumenische paaswens tot de inwoners van de stad. Ook dit jaar doen ze dat en wel op 31 maart om 8 uur voor de Onze-Lieve-Vrouwekathedraal op de Handschoenmarkt. Hoewel de orthodoxen dan nog niet Pasen vieren, zijn ook zij van harte uitgenodigd. Twee jaar geleden werd iedereen bij deze gelegenheid ook in paasbeste bloemetjes gezet.

© Christa Damen

INHOUD

Woord van de bisschop	3
Ontmoeting tussen hemel en aarde	4
Groeien van week tot week	10
In Gods handpalm	12
Sprekende biechtstoelen	14
Geroepen en gezonden	16
Groep in de kijker: De geest van Taizé	18
Estafette: Jan Nagels	19
De kiosk	20
Vorming	22
Doorkijk	23
Jongerenkatern	24
Was u erbij?	26
Het voorval	28

COLOFON

Relevant, het diocesane magazine van het bisdom Antwerpen, verschijnt tweemaandelijks.

Verantwoordelijk uitgever is Olivier Lins, Schoenmarkt 2, 2000 Antwerpen.

Hoofdredactie: Ilse Van Halst
Redactieraad: Dries de Bakker, Johan Govaerts, Jan Kint, Olivier Lins, Rita Peeters, Kristin De Raeymaecker, Lea Verstricht, Hilde Wellfens

Redactie en abonnementen: Relevant, Groenenborgerlaan 149, 2020 Antwerpen, 03 287 35 83, relevant@bisdomantwerpen.be, www.relevant-bisdomantwerpen.be.

Een jaarabonnement kost 20 euro. Jongeren betalen 10 euro. Abonnees in het buitenland betalen 40 euro. Abonneren kan op IBAN: BE45 7350 3165 1589, BIC: KREDBEBB van vzw Bisdom Antwerpen – Relevant met duidelijke vermelding van naam en adres voor wie het abonnement bestemd is.

foto: Frank Bahnmüller

OPEN RAMEN

Met de hervorming van de liturgie bestendigde het Tweede Vaticaans Concilie niet alleen een reeds bestaande trend, het deed ook een nieuwe wind waaien in het vieren van de liturgie. In dit nummer van *Relevant* halen twee priesters

uit ons bisdom herinneringen op aan deze boeiende tijd. Om zich samen met vele anderen af te vragen waar die verfrissende bries van toen gebleven is.

De *Visietekst van en voor het bisdom Antwerpen* wil “de ramen alvast opnieuw opengooien”, zoals Johannes XXIII zei bij het begin van het Concilie. *Relevant* schetst hoe we terug kunnen aanknopen bij het streven van het Concilie en laat je proeven van enkele voorzichtige maar hoopvolle pogingen om onze liturgie nieuw leven in te blazen.

Liturgische vieringen in een brede gemeenschap krijgen de voorkeur boven vieringen in beperkte kring, stelt de *Visietekst*. *Relevant* bekijkt wat dit betekent voor het doopsel. Daarnaast hebben we oog voor het catechumenaat en het vergeten sacrament van de vergeving, toch een heel betekenisvol sacrament in deze voorbereidingstijd op Pasen.

Veranderingen vragen inspanningen, zeker op het vlak van liturgie. Van de priester en voorgangers én van de gelovigen. De voorganger die een wisselwerking en verbondenheid met de gelovigen tracht te creëren. De gelovigen die ontvankelijk en actief meevieren. Zodat liturgie beleefd wordt zoals het bedoeld is, als een ontmoeting, met elkaar en met God.

Zodat mensen niet langer zeggen: “Mijnheer pastoor heeft goed gepreekt”, maar wel “Wat hebben wij mooi gevierd!”.

Ilse Van Halst

“Goede liturgie doet je de hartslag voelen van het levende lichaam dat de Kerk is,,

EEN GEZONDE GEEST IN EEN GEZOND LICHAAM

Zonder lichaam sta je er niet. Zo is het ook voor de Kerk. Paulus vergelijkt de kerkgemeenschap graag met een lichaam. Jezus noemt hij “het hoofd van het lichaam dat de kerk is” (Kolossenzen 1,18). Omdat wij tot het lichaam van Christus behoren, zegt Paulus, zijn wij “elkaars ledematen” (Efesiërs 4,25). Iedere christen behoort tot de kerkgemeenschap zoals een lichaamsdeel behoort tot het lichaam, met een eigen waardigheid en zending (cf. 1 Korintiërs 12,12-30). Hoe wordt de kerkgemeenschap opgebouwd tot een lichaam dat ademt en leeft, dat organisch samenhangt en dat zijn zending in de wereld kan vervullen?

Die vraag brengt ons bij het vierde hoofdstuk uit de visietekst van en voor ons bisdom *Een houtskoolvuur met vis erop en brood over Liturgie en sacramenten*. Sacramenten zijn niet zomaar religieuze vieringen of gebedsmomenten. Ze verbinden ons duurzaam met God en met elkaar. Ze maken de Kerk tot een samenhangend en levend lichaam. Door de sacramenten van doopsel, vormsel en eucharistie worden we opgenomen in de kerkgemeenschap. De sacramenten van het huwelijk en de wijding verbinden gelovigen op een bijzondere manier met Christus, met elkaar en met de kerkgemeenschap. Het sacrament van de vergeving herstelt onze verbinding met God en met elkaar, wanneer die door onze schuld is uitgehold of verbroken. Het sacrament van de ziekenzalving brengt nieuwe hoop in tijden van zwakheid of aan het einde van ons broze bestaan. Deze sacramentele vieringen hebben een openbaar karakter. Ze halen ons

uit de anonimiteit en geven ons nieuwe broers en zussen. Ze helpen ons om te groeien als leerlingen van Christus en om ook buiten het kerkgebouw kleur te bekennen. Daarom hoort bij elk sacrament een tijd van vorming of catechese.

Terecht besteden parochies en christelijke gemeenschappen veel zorg aan de voorbereiding en de viering van de sacramenten. Vooral de eucharistieviering op zondag verdient de nodige aandacht. Alle andere gebedsvormen draaien immers in een baan rond de eucharistie, zoals planeten rond de zon. In vele parochies maakt een catecheseploeg het mogelijk dat kinderen en volwassenen samen een geloofstraject afleggen, bijvoorbeeld naar aanleiding van hun eerste communie of vormsel. In de liturgie betekent ‘doen’ evenveel als ‘meedoen’. Aan de actieve betrokkenheid van allen herkent men een goede liturgie. Ook op dat punt worden grote inspanningen geleverd. Toch is er nog werk aan de winkel. Er moet nog veel aangevuld of bijgesteld worden om van een ‘levende’ en ‘levensnabije’ liturgie te kunnen spreken.

Dit nummer van *Relevant* is gewijd aan het thema *liturgie en sacramenten*. Ik hoop dat het smaak mag geven voor goede liturgie, zowel naar inhoud als naar vorm. Daar klopt immers het hart van het lichaam dat de Kerk is.

+ Johan Bonny

© Mark Walker

Mgr. Johan Bonny

Foto cover: Liturgie is ontmoeting. Met elkaar en met God. Deze misdienaars zijn alvast goed op weg. Hier zwevend tussen hemel en aarde in Planckendaal.

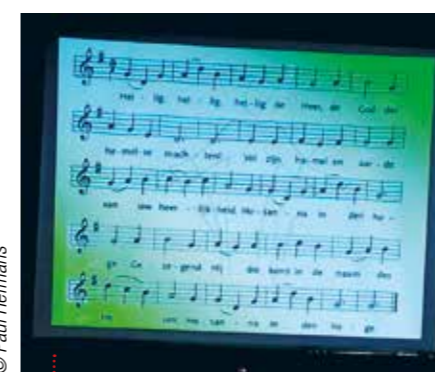
ONTMOETING TUSSEN HEMEL EN AARDE

VAN TOEKIJKEN NAAR MEEDOEN
IN DE LITURGIE STREEFDE VATICANUM II NAAR EEN VOLLEDIGE,
BEWUSTE EN ACTIEVE DEELNAME. EEN DOELSTELLING DIE ONZE
KERK ONDERWEG WAT UIT HET OOG VERLOOR. HOE KUNNEN WE ER
VANDAAG OPNIEUW WERK VAN MAKEN?

NOG EEN LIKJE VERF

Volledige, bewuste en actieve deelname. Daarvan wilde Vaticanum II werk maken in de liturgie. Vijftig jaar na de start van het Tweede Vaticaans Concilie moeten we vaststellen dat we deze doelstelling niet helemaal hebben verwezenlijkt in onze contreien. De visietekst van ons bisdom zet de opdracht van het Concilie terug op de voorgrond. Werken aan liturgie is werken aan de liturgische deelname van het volk Gods.

Bart Paepen

© Paul Hermans

'Heilig, heilig'. 'Als er een lied niet mag ontbreken in onze vieringen, is het dit wel', dixit vicaris Bart Paepen.

In de diocesane gespreksrondes tijdens het voorbije werkjaar kwam de liturgie opvallend vaak ter sprake. Het is duidelijk dat een groot aantal kerkmensen de liturgie centraal stelt in het kerkelijke leven. Tegelijk klonken in de gesprekken dikwijls geluiden van ontevredenheid en onmacht. Zowat iedereen is het er over eens dat we met een probleem zitten. Op zijn Antwerps uitgedrukt: onze liturgie *pakt geen verf*. Velen wijten dit aan de vorm van de liturgische diensten: de taal, de symbolen, de ordes van dienst. De enen verlangen daarom nieuwe vormen, de anderen keren terug naar de preconcliaire liturgie.

Van toeschouwer tot deelnemer

In de visietekst erkent onze bisschop de moeilijkheid. Een oplossing zoekt hij evenwel niet in de radicale verandering van onze liturgische vormen. Hij houdt de blik liever gericht op Vaticanum II en op de keuze voor een volledige, bewuste en actieve participatie van het volk Gods aan de liturgie. Concreet betekent dit dat er niet op de eerste plaats gewerkt dient te worden aan de vorm maar aan de manier waarop wij aanwezig zijn in een liturgische dienst. Van toeschouwers moeten wij uitgroeien tot deelnemers.

Deze beweging begint reeds bij de beleving van de kerkruimte. Wie onvoorbereid in een liturgische dienst binnenstapt, deelt bijna vanzelfsprekend de ruimte in twee op: een podium waarop de liturgische handelingen plaatsvinden en zitplaatsen voor het publiek dat bij die handelingen aanwezig mag zijn. Precies deze tweedeling wilde Vaticanum II vervangen vanuit het bewustzijn dat de liturgische handeling

plaatsvindt in het gehele kerkgebouw en dat iedere aanwezige daarin zijn rol te vervullen heeft.

“ De handelende persoon van onze liturgie is niet de voorganger, noch het koor, de lectoren of andere functionarissen, maar de geloofsgemeenschap in haar geheel. ”

De kern van de woorddienst bijvoorbeeld is niet de lector die leest, maar de gemeenschap die luistert. Niet de gebedstekst die de voorganger voorleest, bepaalt de kwaliteit van de liturgie, wel de biddende houding van de gelovigen. De handelende persoon van onze liturgie is niet de voorganger, noch het koor, de lectoren of andere functionarissen, maar de geloofsgemeenschap in haar geheel.

Lijfelijk

Dit handelen is op de eerste plaats een lijfelijk gebeuren. Die actieve deelname heeft immers alles te maken met de bewuste inschakeling van ons lichaam in de liturgie: stem, ademhaling, houding, blik en zintuigen.

Het is bijvoorbeeld cruciaal dat de gemeenschap de gebeden krachtig beaamt in plaats van enkele onbestemde klanken te mompelen aan het einde van een gebed. Een sterk gezamenlijk 'amen' doet ervaren wat het betekent als een gemeenschap van gelovigen zich toevertrouwt aan de God die hen samenbrengt. Dan voelen we dat niet de persoonlijke devotie op de voorgrond staat in de dienst maar dat we deel uitmaken van een collectief gebeuren: wij

Vijftig jaar na het Tweede Vaticaans Concilie is het tijd om onze liturgie van onder het stof te halen.

© Mark Walker

Vorbereiden en opruimen. Onzichtbare maar onmisbare taken voor een verzorgde viering.

© Paul Hermans

“Wie wil helpen om het kruis, het evangelieboek en de kaarsen aan te brengen?” Het jonge volkje ziet het alvast helemaal zitten.

foto nog vervangen

De ‘Constitutie over de heilige Liturgie’ was het eerste document dat de concilievaarders goedkeurden.

© C-koren

Jef Cleymans

nemen plaats voor onze God en geven samen gestalte aan onze relatie met de Eeuwige.

De meest uitgelezen manier om dit tot stand te brengen is de samenzang. Op geen enkele andere wijze wordt een gemeenschap zo intens verbonden: we stemmen ons letterlijk op elkaar af. Hoe kun je als geloofsgemeenschap beter uitdrukken dat je blij bent dat Jezus er is dan door samen uit volle borst halleluja te zingen?

De ervaring leert dat het niet gemakkelijk is om de Vlaamse kerkganger in deze beweging mee te nemen. Dat mag ons echter niet tegenhouden om er voluit voor te gaan door zoveel mogelijk mensen in te leiden in de liturgische wereld van Vaticanum II. Voor jong en oud, voor al wie trouw aanwezig is in de zondagsmis en voor wie er heel ver van verwijderd is, moeten we plekken creëren waar en tijden waarin ze aan den lijve kunnen ervaren waarover het gaat.

Elk aanbod in die richting vertrekt vanuit een driedubbele geloofsblijdenis. Eén: de katholieke liturgie heeft toekomst in onze geloofsgemeenschap. Twee: hedendaagse gelovigen zijn bereid tot actieve deelname als ze daartoe op een zinvolle wijze worden uitgenodigd. Drie: God zelf voltooit al onze onvolmaakte pogingen.

Ik geloof.

vernieuwing op waarin hij samen met leken, priesters, religieuzen en vicarissen nadacht over mogelijke wegen om de vernieuwing te realiseren. De bisschop gaf een reeks lezingen en bezocht samen met vicaris-generaal Eykens parochies om ter plekke te kijken welke oplossingen men uitwerkte om ‘met het gezicht naar het volk’ te celebreren. Voordien had ik zelf al de gunstige gevolgen van die opstelling mogen ervaren tijdens eucharistievieringen op studieweekends van de VKAJ.

kerkgangers aanzetten tot meezingen en de actieve deelname bij de vieringen van de sacramenten moest bevorderd. Dat liep niet altijd even vlot. Actieve deelname impliceert immers dat de gelovige zich terdege voorbereidt op het ontvangen van deze sacramenten. Hier stootten we vaak, ook vandaag nog trouwens, op de moeilijkheid dat de vrager een ritus wenst en de bedienaar een sacrament wil aanbieden.

Vandaag blijft Vaticanum II een uitdaging. Aan ons om er samen werk van te maken... om er nog steeds werk van te maken, ook na vijftig jaar.”

slोग aan! Het was echter nog een ‘zoeken’. De grote verandering kwam enkele jaren na het Concilie, toen ik in 1968 in de parochie Sint-Lambertus in Ekeren belandde. Met de hulp van twee jonge onderpastoors werkte ik een heuse jeugdliturgie uit, gedragen door een prachtige kern van jonge mensen. Ik herinner me nog goed dat de kerk te klein was tijdens de eerste eucharistieviering. Buiten stond een lange rij wachtenden, niet alleen jongeren.

Ook de andere weekendvieringen, nu in het Nederlands, vielen in goede aarde. ‘Nu kunnen we tenminste alles verstaan’, hoorde je geregeld. Sommigen spuiden kritiek: ‘Moet dat nu echt? Het is toch mooi in het Latijn.’ Het was ook de tijd van de ‘16-avonden’ die de liturgische vernieuwing in de parochies handen en voeten moesten geven. Dat was een succes. Vandaag kom ik nog altijd mensen tegen die er toen bij waren en die nu nog steeds de kar trekken in hun parochie.

Wat rest er van deze bruisende tijd? De jeugdliturgie werd een gewoonte, de jongeren kwamen niet meer zo massaal, hun enthousiasme ebde weg. Ja, ik ben wat ontgoocheld. Er is al veel gebeurd, maar er moet nog heel veel gebeuren. Maar er is hoop. Er groeien nieuwe kansen. Kijk maar naar de vele jongeren die zich inzetten in projecten voor armen, voor het milieu, voor medemensen hier en elders.”

HOE BELEEFDEN ZIJ DE NIEUWE UITDAGINGEN VAN VATICANUM II

Reeds in de eerste sessie van het Tweede Vaticaans Concilie legden de concilievaarders de liturgische hervormingen vast in de *Constitutie over de heilige Liturgie, ‘Sacrosanctum concilium’*. Vicaris Emiel Janssen (86 jaar) en Jef Cleymans (74 jaar) blikken terug op de boeiende tijd net voor, tijdens en na het Concilie.

Ann Joris

Vicaris Emiel Janssen

“Toen Johannes XXIII op 25 januari 1959 de wereld verraste met de aankondiging van een oecumenisch concilie, was ik bijna negen jaar priester en ruim vier jaar werkzaam als proost van de Christelijke Arbeidersbeweging in Turnhout. Toen we het nieuws op de radio hoorden, borrelden er heel wat vragen op: Wat is een oecumenisch concilie? Wat zal er op de agenda staan?”

“**Onze boodschap en de manier waarop we die brachten, dienden niet alleen te getuigen van eerbied voor het heilige en de Heilige, maar ook van waardering voor de toehoorders.**”

Emiel Janssen

de twintigste eeuw werkte zij met de steun van de benedictijnen wereldwijd aan een liturgisch reveil. Ook in ons land. Op 5 november 1962 kregen de seminaristen van het aartsbisdom Mechelen-Brussel en van Antwerpen informatie uit de eerste hand. Kardinaal Suenens liet verstaan dat in de liturgie de volkstaal en het Latijn elk hun aandeel moesten krijgen.

Tussen de goedkeuring van de constitutietekst en de uitvoering van de besluiten zou echter nog ‘heel wat water door de Schelde vloeien’. Mgr. Daem richtte een werkgroep voor post-conciliaire

© Bisdom Antwerpen

Vicaris Emiel Janssen

Volkstaal en actieve deelname. Dat waren de sleutelwoorden voor de liturgische beleving na Vaticanum II. Als priester waren we ons er terdege van bewust dat het gebruik van de volkstaal bij het voorgaan andere eisen stelde dan het celebreren in het Latijn. We dienden meer aandacht te geven aan een duidelijke en verstaanbare uitspraak. Onze boodschap en de manier waarop we die brachten, dienden niet alleen te getuigen van eerbied voor het heilige en de Heilige, maar ook van waardering voor de toehoorders.

Vandaag kun je je moeilijk voorstellen hoe de eucharistie voor het Concilie verliep. De meest gemotiveerde gelovigen volgden in hun missaal de vertaling van de lezingen die de priester in het Latijn voorlas en van de gebeden die hij *submissa voce* bad. Anderen baden hun rozenhoedje of wachtten min of meer devoot tot ze ‘bij het kruiske’ naar huis – of op café – konden. Hun deelname beperkte zich vaak tot aanwezig zijn bij een wonderlijk gebeuren dat de priester aan het altaar verrichtte. Plots moesten deze mensen aandachtig luisteren, luidop antwoorden en meezingen. Ook voor hen was het een hele ommekeer.

We moesten op zoek naar leken die een liturgische deeltaak op zich wilden nemen, lectoren dienden gevormd, *Zingt Jubilate* moest

Jef Cleymans

“In het grootseminarie droomde ik samen met vele anderen over een nieuwe toekomst voor de Kerk. Pastoor Jan Hillen zaliger werkte in die tijd aan een kindvriendelijke vormselcatechese. Wij gingen met deze pionier mee. De liturgie moest verstaanbaarder, vonden we. De predicaat mocht niet over de hoofden heen. En toen kwam dat Concilie. Pal na mijn priesterwijding in 1962. Ik juichte het toe.

“**Ik kom nog altijd mensen tegen die net na het Concilie de liturgische vernieuwing handen en voeten gaven in onze parochies en die er nu nog steeds de kar trekken.**”

Jef Cleymans

Mijn eerste benoeming zond me als onderpastoor naar de Heilig-Hartparochie in Boom. We stichtten er een jeugdhuis, van waaruit we jeugdmissen organiseerden. Velen omschreven deze verkeerdelijk als ‘jazz-missen’, maar het

Meer getuigenissen over Vaticanum II vind je op <http://www.volgconcilie.be>.

© Muziekcentrum Zurenborg

© Muziekcentrum Zurenborg

© Jacques Teurlings

Een wekelijkse gezangenfolder voor de aanwezige kerkgangers.

Emmanuel Van Kerckhoven aan het orgel: een krachtige en gevarieerde begeleiding met stimulerende voor- en tussenspelen ondersteunen de gemeenschapszang.

ZINGEND GELOVEN

'Looft Hem die gezeten is op tronen van gezang' zingen de drie jongelingen in de vuuroven uit het boek Daniël. Pas in de schoonheid wordt de liturgie 'waar voor het hart'.

Deze visie ligt aan de basis van de kerkmuzikale praktijk die de Sint-Norbertusparochie sinds 2004 uitwerkt. Tot dan gebruikte het parochiale koor in de Sint-Norbertuskerk aan de Dageraadplaats in Antwerpen de liturgie als podium voor zijn 'concenterend' optreden. Voor zover de gemeenschap al zong, bestond het repertorium uit liederen waarvan de meeste bezwaarlijk 'liturgisch' kunnen heten. Er was dus werk aan de winkel.

Emmanuel Van Kerckhoven en Frans Van Looveren, organist-titularis en cantor van de Sint-Norbertuskerk

Het eerste werk betrof de uitbreiding van het repertorium. We putten graag uit de rijke muzikale schat van de reformatie en van de anglicaanse Kerk, zonder de rijkdom van de gregoriaanse traditie te vergeten. Voor de antwoordpsalmen maken wij dankbaar gebruik van de mogelijkheden die KerkNet aan parochies biedt. De vernieuwde zangbundel *Zingt Jubilate* was en is bij dit alles een gids naast vele andere.

Bij de liederen worden steeds teksten gebruikt met bijbels karakter. Gelukkig zijn die in grote hoeveelheid te vinden bij religieuze dichters zoals Barnard, Ad den Besten, Oosterhuis, Jongerius, Troost of De Vries. Daardoor kan de gemeenschapszang *een naar binnen toe gezongen verkondiging* worden, meer 'inning' van bijbels geloof dan 'uiting' van subjectieve religieuze gevoelens. Als houvast voor de kerkgangers maken we elke week een gezangenfolder, notenbeeld inclusief.

Melodieën schieten wortel

De reformatorische en anglicaanse melodieën zijn zeer eenvoudig en dus makkelijk zingbaar voor de gemeenschap, die steeds geleid wordt door de cantor. Enkele minuten repetitie voor de zondagsviering volstaan om zulk lied aan te leren. We kiezen liefst melodieën waarop verschillende teksten met een identieke structuur gezongen kunnen worden. Zo kan een nieuwe melodie geregeld terugkeren en echt wortel schieten binnen de gemeenschap. Op het orgel brengen we steeds krachtige en gevarieerde begeleidingen en tussenspelen die de gemeenschap ondersteunen.

Tegelijkertijd richtten we een cantorij op om de gemeenschapszang in schoonheid te stimuleren: opgesteld vlak bij de andere kerkgangers zingt ze vierstemmig of in een wisseling van

vrouwen- en mannenstemmen voor, de gemeenschap antwoordt eenstemmig, samen met de cantorij. Deze bestaat momenteel uit twaalf min of meer muzikaal geschoolde leden, veelal druk bezette mensen van middelbare leeftijd die met een minimum aan repetities een maximum aan rendement nastreven.

Betekenisvol detail: slechts twee leden van de cantorij wonen binnen de parochie. Het mag duidelijk zijn dat de uitbouw van een leefbaar koor van enig niveau vereist dat er gerekruteerd kan worden uit een breder veld dan de territoriale parochie. Een kwaliteitsvolle liturgische muziekpraktijk veronderstelt grotere gemeenschappen dan de huidige parochies.

Twee jaar geleden startten we ook met de organisatie van Bachcantates tijdens zondagse eucharistievieringen. Bach zelf schreef ze destijds als muzikale commentaar bij de Bijbellezingen van de zondagsliturgie. Door ze - terug - in de viering te betrekken, stellen we hun liturgische dimensie opnieuw centraal. Bovendien licht dominee Dick Wursten, Bachkenner bij uitstek, ze steeds toe tijdens de homilie.

Een zingende gemeenschap

Ons werk is nog lang niet af. Maar na acht jaar consequent werken, is onze gemeenschap echt een zingende gemeenschap geworden. Ze maakt meer en meer waar wat nog te weinig wordt beseft: onze liturgie zal volop een feestelijk zingende liturgie zijn, of ze zal niet zijn.

Meer info op www.muziekcentrumzurenborg.be.

VESPERS ALS ZINVOLLE AFRONDING VAN DE WERKWEEK

Zo'n vijftal jaar geleden startte de toenmalige federatie Herentals-Olen op initiatief van de werkgroep liturgie een vespersdienst op vrijdagavond in de pinksterkapel van de zusters franciscanessen van Herentals. Inmiddels kan het initiatief op een kleine trouwe groep deelnemers rekenen. Wekelijks vieren een tiental gelovigen mee.

Heidi Kriekemans

Heidi Kriekemans geeft een korte beschouwing bij een tekst uit de Schrift tijdens de wekelijkse vespersdienst op vrijdag in Herentals.

Met de vespersdienst wilde de werkgroep liturgie naast de eucharistievieringen in het weekend, een zinvol en sterk gebedsmoment tijdens de week aanbieden. En zo ervaren de deelnemers het ook. Laatst omschreef iemand het als "de ideale manier om de werkweek af te sluiten en rustig het weekend in te gaan".

De vespersdienst volgt de opbouw van een traditionele vespersdienst, maar in plaats van het getijdenboek kozen we bewust voor de nieuwe liederenbundel *Zingt Jubilate* omdat deze liederen en psalmen iets toegankelijker zijn om aan te leren en samen te zingen. Om iedereen de kans te geven om mee te zingen en om de stemmen alvast wat op te warmen, starten we telkens met een inzingmoment.

Dan volgt het eigenlijke gebedsmoment. Als openingslied zingen we steevast lied 25d *Wij die U nooit hebben gezien*. Dit lied plaatst de zanger tegenover zijn of haar God: "Eeuwige, onze God. Wij die U nooit hebben gezien, zie ons hier staan. Wij die van U hebben gehoord, hoor Gij ons aan. Uw naam is dat Gij mensen helpt, wees onze hulp." Daarna zingen we samen een hymne, een psalm en een acclamatie.

Bijzondere dynamiek

Vervolgens leest de voorganger een stukje uit de Schrift. Vijf voorgangers gaan om de

beurt voor, ieder op zijn of haar manier, met eigen accenten, eigen woorden. Het geeft de gebedsdienst een bijzondere dynamiek. De voorganger kiest een passende tekst uit het Oude of Nieuwe Testament of werkt met de lezingen van de dag. Bij die tekst geeft hij of zij een korte beschouwing die ieder in stilte overweegt.

Vervolgens zingen we het *Magnificat* van Maria. Daarna nodigt de voorganger opnieuw uit tot stilte om voor onze God te brengen wat er leeft in ons hart. Ieder kan en mag zijn gebedsintentie uitspreken, luidop of in de stilte van zijn of haar hart. Iedere gebedsintentie beamen we samen met een antwoordzang. Na het stiltemoment bundelen we al deze intenties in het samen bidden van het onzevader. Tot slot spreekt de voorganger een gebed uit en zingen we elkaar de vrede toe in het slotlied 26a *Met vrede gegroet en gezegend met licht*.

Samen dragen

Het bijzondere aan deze dienst is dat je voelt dat alle aanwezigen het gebedsmoment mee dragen. Iedere aanwezige durft het aan om op een intense manier mee te zingen, mee te bidden. Net door dit samen gedragen karakter van de vespersdienst, krijgt iedere liturgische handeling er zijn juiste intentie. Dat maakt dit gebedsmoment zo sterk, zo intens en zo deugdzaam.

Elke vrijdag om 19 uur in de pinksterkapel van het klooster van de zusters franciscanessen, Nonnenstraat in Herentals, behalve in de grote schoolvakanties.

© Jacques Teurlings

“JE ZIET ZE GROEIEN VAN WEEK TOT WEEK”

VOLWASSENEN BEREIDEN ZICH VOOR OP HUN DOOPSEL EN VORMSEL

© Johan Govaerts

In het Pinksterweekend 26-27 mei 2012 werden in de kathedraal 24 volwassenen gevormd door onze bisschop.

“Om de twee weken kom ik met Lenita Ferrera Barros en Tymothée Akakpo Yaovi, twee volwassen geloofsleerlingen, samen in de pastorij van Sint-Eligius in Antwerpen”, vertelt diaken Eric Bochar. Lenita is zestien. Haar familie komt uit de Kaapverdische eilanden. “Ik ben hier geboren”, ratelt ze in vloeiend Nederlands. Tymothée is ruim tien jaar ouder. Het Nederlands gaat hem nog niet zo goed af, maar met een mix van Nederlands en Frans verstaan we elkaar prima. “Ik kom uit Togo,” vertelt hij, “maar ben geboren in Ivoorkust. Ik woon al acht jaar in België.” Wat dit duo bindt is het diepe verlangen om gedoopt en gevormd te worden.

Johan Govaerts

Tijdens de uitverkiezingsviering in de kathedraal getuigen de geloofsleerlingen van 2012 tegenover de gemeenschap en God waarom ze gedoopt willen worden.

Sinds ongeveer zeven jaar worden volwassenen die gedoopt willen worden, daarop voorbereid in hun parochie of federatie. Parochieverantwoordelijken kunnen in dit proces rekenen op ondersteuning van de diocesane catechumenaatswerking (CCV) die hen op weg zet. De duur van het catechumenaats-traject verschilt van kandidaat tot kandidaat. Sommigen zijn iets minder dan een jaar onderweg, anderen twee jaar of langer. Tijdens hun voorbereiding ontmoeten ze de bisschop en andere catechumenen op twee momenten: de uitverkiezing en het vormsel.

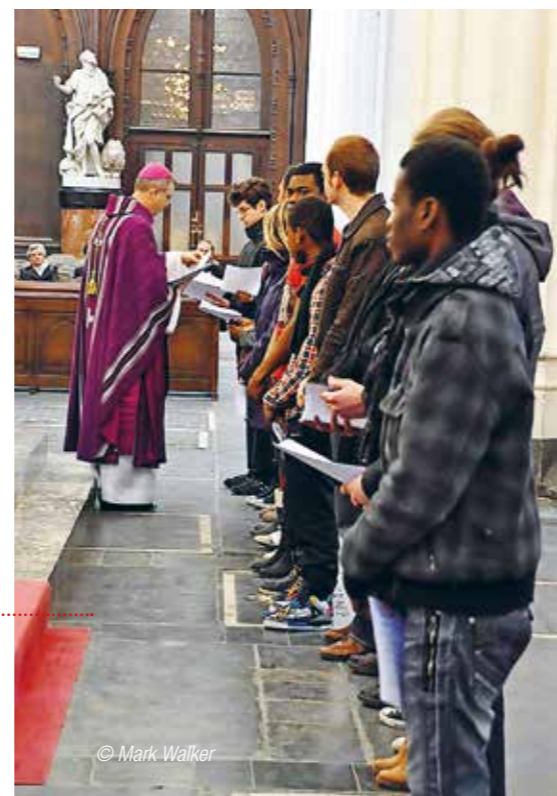
“De begeleiding van volwassen geloofsleerlingen is een vorm van catechumenaatswerking die inmiddels ruim vijf jaar bestaat in onze federatie”, legt diaken Eric Bochar uit. Eric is al enkele jaren actief in de federatie Warm-Noord in Antwerpen. In 2011 stelde onze bisschop hem aan als federatiecoördinator. “Doorgaans krijg ik via een parochie in de buurt een vraag van iemand die wil gedoopt of gevormd worden.”

Kandidaten melden zich steeds spontaan. Momenteel zijn er een vijftal geloofsleerlingen maar die brengen altijd vrienden of familie mee. “Toen we in september van start gingen, zat ik rond de tafel met drie vrouwen. Ondertussen zijn we best een bont gezelschap. Niet alleen Lenita en Tymothée sloten aan, maar ook een moeder met twee volwassen zonen die het vormsel willen ontvangen.” Lenita legt uit: “Sommigen van onze groep bereiden zich voor op hun doopsel en nadien hun vormsel, anderen alleen op het vormsel. Ook familieleden zijn welkom op de bijeenkomsten en komen geregeld mee. Zo geraken alle plaatsen aan deze tafel gevuld.”

Vrede in mijn hart

Hoewel de laatste jaren steeds meer volwassenen, doorgaans twintig- en dertigers, ervoor kiezen zich te laten dopen, gaat het niet om grote aantallen. Tymothée vertelt hoe het verlangen bij hem groeide: “Op een bepaald moment heb ik die beslissing genomen. Ik heb veel meegemaakt in mijn leven en ben erg veranderd. Nu heb ik eindelijk vrede gevonden in mijn hart. Ik bid elke dag. Als ik in de mis de gelovigen rondom me de communie zie ontvangen, verlang ik dat ook. Daarom wil ik me laten dopen.”

Het verhaal van Lenita klinkt enigszins anders. “Mijn mama nam het initiatief om me alsnog te laten dopen. Toen ik pas geboren was, werd het steeds uitgesteld, om allerlei redenen.” Moeder en dochter trokken naar de Sint-Antoniuserk op de Paardenmarkt om zich te informeren en kwamen zo in contact met

© Mark Walker

diaken Bochar. Bij Tymothée eenzelfde verhaal. Hij ging aankloppen bij de Heilig-Hartparochie in Antwerpen.

“De kandidaten komen uit verschillende parochies uit dezelfde federatie. Er zijn mensen uit Deurne en Merksem, maar er komt ook iemand helemaal uit Zandhoven”, licht Eric Bochar de werking toe. “Elke geloofsleerling wordt normaal in zijn parochie gedoopt. Het vormsel ontvangen ze samen in de kathedraal.” Hij vervolgt: “Tymothée zou dus gedoopt moeten worden in het Heilig Hart, Lenita in Sint-Antoniusskerk. Maar ze legden inmiddels een hele weg samen af en kennen elkaar al zo goed dat het mooi zou zijn als ze samen gedoopt worden. Daar moeten we het dus nog eens over hebben.”

“ Tymothée Akakpo Yaovi: “Ik heb heel wat meegemaakt. Eindelijk vond ik vrede in mijn hart. Daarom wil ik me graag laten dopen.” ”

De tweewekelijkse samenkomsten verlopen volgens een vast stramien. “We beginnen om 19 uur en ronden af om 20.30 uur”, vertelt Lenita. “Eerst nemen we de tijd om elkaar te begroeten. Daarna lezen we een passage uit het Marcusevangelie en wisselen we van gedachten daarover. We sluiten meestal af met een gebed.” Tymothée kondigt aan: “Vandaag gaan we samen eucharistie vieren. Dat doen we altijd op de eerste zondag van de maand in de kerk van Sint-Amandus. Na de viering volgt een kort catechesemoment. Dan krijgen we uitleg over enkele passages uit de zondagslezingen of over bepaalde delen uit de eucharistie. Vorige maand leerden we zo meer over het welkom en de schuldbelijdenis.”

Lenita Ferrera Barros

Tymothée Akakpo Yaovi

Hechte vriendschap

Voor beide kandidaten zijn het warme bijeenkomsten waar ze echt naar uitkijken. “Ik werd hier hartelijk ontvangen”, klinkt een dankbare Tymothée. “Door ontmoeting en gesprek worden we hier hechte vrienden.” Eric verduidelijkt: “Die vriendschap groeit spontaan. In het begin kennen de deelnemers elkaar nog niet en blijft het wat aftasten. Ze spreken vaak ook een andere taal, wat het moeilijker maakt om elkaar te verstaan, maar ze komen allemaal vanuit eenzelfde verlangen. En dat verlangen zie je groeien van week tot week.”

Zulke gezamenlijke voorbereiding lukt helaas niet altijd voor iedereen. Soms kan iemand niet deelnemen om gezondheidsredenen. Dat hoeft evenwel geen beletsel te zijn. “Dan ga ik zelf naar de geloofsleerling en hebben we een individueel gesprek”, zegt Eric. “Inhoudelijk is dat even waardevol, alleen mis je de groepsdynamiek en de onderlinge vriendschap.” Hoewel

de meeste geloofsleerlingen de weg naar het doopsel en het vormsel met goed gevolg afleggen, gebeurt het wel eens dat iemand afhaakt. “Omdat hij onderweg van gedachten veranderde. Of omdat mensen verhuizen, het land verlaten en noodgedwongen moeten afhaken. Dat is jammer.”

Dat Lenita en Tymothée naar het doopsel uitkijken staat buiten kijf, maar wat verwachten ze er eigenlijk van? Voor Lenita blijft het nog een vraagteken, maar Tymothée antwoordt gretig: “Voor mij betekent het doopsel opnieuw geboren worden door het water en de heilige Geest. Ik hoop de heilige Schriften te begrijpen. Ik hoop door mijn doopsel een ander leven tegemoet te gaan.”

IN GODS HANDPALM

DOOPSELS IN EEN GEMEENSCHAPSVIERING VORMEN EEN MEERWAARDE VOOR DE OUDERS VAN DE DOPELING EN VOOR DE HELE PAROCHIEGEMEENSCHAP

© Axel Annaert

"We willen een hartelijke en warme gemeenschap zijn waar iedereen welkom is", getuigt zuster Jeanne Keyzers, plaatselijk contactpersoon van de parochie Heilige Lodewijk van Montfort in Deurne.

Zo'n vijftien jaar geleden klopte een koppel aan bij de parochie Heilige Lodewijk van Montfort in Deurne met de vraag of ze hun zoon konden laten dopen, liefst niet in beperkte kring, maar in de zondagsviering. In de lijn van de visietekst trekken de parochies Heilige Lodewijk van Montfort en Sint-Jozef in Deurne-Zuid vandaag bewust deze kaart.

Ilse Van Halst

"Zo'n vijftien jaar geleden waren we verrast door deze vraag", herinnert zuster Jeanne Keyzers, plaatselijk contactpersoon in Deurne, zich. "We bespraken het in het parochieteam en waren ervoor gewonnen. We onderkenden de mogelijkheden en de meerwaarde van een doopsel in een gemeenschapsviering." Ze vervolgt: "Als parochie trachten we de plaatselijke geloofsblijdenis te handhaven. Mensen leven en werken hier dag in dag uit. Dat willen we als parochie ondersteunen. We willen voor hen een hartelijke en warme gelovige kerkgemeenschap zijn waar iedereen welkom is."

Hoewel het geen gewoonte werd, is sindsdien nog een aantal kinderen gedoopt tijdens de gezins- of zondagsviering. "Op vraag van onze pastoor stelde ik het steeds voor als ouders vroegen om hun kindje te dopen. Sommigen gingen erop in, anderen verkozen toch een doop in intieme familiekring", vertelt

doopcatechist José Deferm. "Het voorbije jaar hadden we drie dergelijke doopsels."

Een nieuwe optie

"Zopas besloten we uitdrukkelijk de voorkeur te geven aan doopsels in de zondagsviering als normale gang van zaken", vervolgt José. "Enkel als ouders erop staan hun kind in beperkte kring te laten dopen, zullen we een uitzondering maken."

Die doopsels zullen voortaan plaatsvinden op de derde zondag van de maand in de eucharistieviering van 9.30 uur. "We kozen die dag omdat onze pastoor daarna niet onmiddellijk elders heen moet voor een andere dienst", verduidelijkt zuster Jeanne. "Zo kan hij meer zorg besteden aan de viering, die wat langer uitloopt als er een doopsel is, en heeft hij tijd om nadien na te praten met de ouders van de dopeling en de andere parochianen. Als we bewust Kerk willen zijn, moeten we tijd uittrekken voor elkaar."

De ervaring leerde inmiddels dat een doopsel in een brede gemeenschap positief ervaren wordt. "Dit sluit helemaal aan bij de betekenis van het doopsel. Er is geen betere manier om uit te drukken dat je je kind wilt laten opnemen in de geloofsgemeenschap dan door het in een gemeenschappelijke viering te laten dopen", legt José uit. "Ooit zelf gedoopt drukken ouders ten overstaan van de gemeenschap uit dat ze op die weg verder willen gaan en ook voor hun kind die keuze maken. Ze maken duidelijk dat ze hun kind toevertrouwen aan de handpalm van God en dat ze het een christelijke opvoeding willen geven. Vaak vormt de geboorte van een kind en de keuze om het te laten dopen – vandaag niet meer vanzelfsprekend – een moment waarop jonge ouders een aantal zaken in hun leven in vraag stellen en kiezen welke weg ze uit willen."

Ook de parochiegemeenschap beleeft het doopsel in een eucharistieviering als een meerwaarde, weet Jeanne. "Dat de viering wat langer duurt, deert niemand. Integendeel, een nieuw lid mogen verwelkomen in de parochiegemeenschap is altijd een vreugdevol moment. Na de doopbelofte van de ouders en de peter en de meter nodigen we alle parochianen ook uit om samen hun doopbelofte te vernieuwen. Steeds opnieuw is dit een beklijvend moment."

Voor jonge ouders, die soms net in de buurt kwamen wonen en nog niet veel mensen kennen, is zo'n doopsel vaak een eerste kennismaking met de parochie. "Als dat positief verloopt," hoopt Jeanne, "is de drempel om nog eens binnen te wippen of aan een andere parochiale activiteit deel te nemen veel lager."

Kopje koffie

Elke derde zondag van de maand serveert de parochie een kopje koffie achteraan in de kerk. "Het biedt iedereen de gelegenheid om na te praten en andere mensen te ontmoeten." José weet uit ervaring dat de mensen na een doopsel vaak nog even blijven hangen in de kerk. "Ze willen van gedachten wisselen over iets wat hen geraakt heeft. Het geeft andere parochianen meteen de kans hen proficiat te wensen."

Jeanne steekt niet onder stoelen of banken dat er ook een praktische kant is aan de keuze van de parochie om te dopen in de zondagsviering. "Het verlicht de werkdruk van onze pastoor, die vieringen in meerdere parochies moet opdragen." Toch ondervindt José dat het vroege uur van de viering een spelbreker is en sommige mensen afschrikt. "Maar het kan niet anders, omdat onze pastoor niet overal kan zijn. Zoals bij elk nieuw begin is het wat zoeken."

© Degroux

WAAROM NIET?

Marc Degroux woont al ruim dertig jaar in de parochie Heilige Lodewijk van Montfort in Deurne. Een half jaar geleden werd zijn kleindochter Julie er gedoopt in de zondagsviering, hoewel zijn dochter elders woont. "Ze koos ervoor om haar kindje hier te laten dopen, omdat ze weinig voeling heeft met de parochie waar ze momenteel woont. Hier groeide ze op, ze heeft nog steeds een goede band met de burens, in onze kerk deed ze zelf haar communie en haar vormsel."

"José stelde voor om de baby te laten dopen in de zondagsviering. En waarom niet? De viering met vele bekende gezichten was warm en feestelijk, dankzij het koor dat de viering opluisterde. Onze pastoor begeleidde de dienst mooi en betrok de aanwezige kinderen erbij, zodat deze aandachtig en vol interesse luisterden. Dat was ook leuk voor de ouders, die niet op hun kroost hoefden te letten en zelf bewust mee konden vieren."

VERBONDEN

Gert Nuyts woont in Antwerpen-Stad. De kathedraal is zijn parochiekerk. Zijn zoon Louis zingt er in het kathedraalkoor. "Mijn echtgenote en ik lieten onze kinderen niet dopen als baby wegens onze familiesituatie. Toen de eerste communieleeftijd naderde, leek het ons vanzelfsprekend om hen te dopen omdat we dit als gelovigen - ik ben katholiek, mijn vrouw protestant - belangrijk vinden voor hun toekomst en voor wie ze zijn als mens."

"Onze dochter Marie, inmiddels acht jaar, werd gedoopt tijdens de familieviering in de Onze-Lieve-Vrouwekathedraal in 2012, samen met twee andere baby's en enkele kinderen van haar leeftijd. De parochie stelde deze formule voor en het leek ons een prima idee. Voor Marie was het leuk dat er heel wat kinderen in de viering waren. Haar doopsel werd niet alleen een echt feest, het was ook heel betekenisvol. We voelden ons opgenomen in de gemeenschap. We voelden de verbondenheid, met elkaar en met God."

Elke derde zondag van de maand serveert de parochie Heilige Lodewijk van Montfort uit Deurne een kopje koffie achteraan in de kerk. Een uitgelezen kans om anderen te ontmoeten en na te praten.

© Axel Annaert

SPREKENDE BIECHTSTOELN

VASTENPROJECT LAATJEONDERDOMPELEN.BE FOCUST
OP ZONDE, BIECHT EN VERGEVING

Dirk Smulders (46) komt geregeld in de Onze-Lieve-Vrouwekathedraal in Antwerpen. Alle vier zijn kinderen zingen mee in het kathedraalkoor. Zelf is hij kapelheer van de Venerabelkapel. Toch ziet hij nieuwe dingen tijdens de wandeling 'De tranen van Petrus' die de kathedraal gedurende de veertigdagentijd aanbiedt.

Bart Paepen

Voor het derde jaar op rij probeert ons bisdom de beleving van de veertigdagentijd te verdiepen met het aanbod laatjeonderdompelen.be. *De tranen van Petrus* past in dit diocesane project dat de liturgie van de zondagsviering als vertrekpunt heeft. In het C-jaar ligt de focus van de zondagslezingen op zonde, biecht en vergeving. Dat wordt vooral duidelijk tijdens de derde, vierde en vijfde zondag van de veertigdagentijd. De evangelielezingen confronteren ons achtereenvolgens met de vijgenboom die geen vruchten voortbrengt, de verloren zoon en de overspelige vrouw.

Biecht en zondenvergeving zijn vandaag geen populaire thema's in onze kerkgemeenschap. Toch is Dirk blij met de aandacht voor het onderwerp. "Onze samenleving is heel hard", zegt hij. "Mensen worden vastgepind op wat ze verkeerd hebben gedaan. Zonder pardon worden ze opzijgezet als blijkt dat ze ergens over de schreef zijn gegaan. Onze Kerk kan op dat vlak een verschil maken: als ze een forum biedt waar een mens zijn zonden kan erkennen en waar tegelijk de toekomst openblijft voor vergeving en verbetering."

Vergeethoek

Het is tekenend dat de zes achttiende-eeuwse biechtstoelen, afkomstig uit de Sint-Bernardusabdij van Hemiksem, in een donkere hoek van de kathedraal opgesteld staan. In de praktijk van onze Kerk is het sacrament van de biecht in de vergeethoek terechtgekomen. De themawandeling *De tranen van Petrus* zet de barokke biechtstoelen letterlijk in het licht. Twaalf allegorische figuren maken de bezoeker erop attent dat elke mens geregeld de weg moet afleggen tussen de beelden *Bewening van het kwaad* en *Gemoedsrust*, tussen

Petrus, de leerling waarop Jezus zijn Kerk bouwt, is geen onrealistisch ideaal maar een herkenbare medemens.

Gewetensonderzoek en Bekering, tussen Berouw en Genade van God.

Toch zijn het niet deze kunstwerken maar de sprekende biechtstoelen in de kooromgang die de grootste indruk maken op Dirk. Als hij in de eerste plaatsneemt op de plek van de biechtvader, hoort hij wat mensen zoal opbiechten. Hij is er duidelijk door gegrepen. "Dit is wat mensen echt meemaken. Dit zijn problemen waarop ze botsen. Wie geen manier vindt om met zulke zaken in het reine te komen, geraakt geblokkeerd. Vandaag komt dit alleen ter sprake in de spreekkamer van de psycholoog terwijl het sacrament van de

biecht zo bevrijdend kan werken." In de tweede sprekende biechtstoel klinken zulke woorden van bevrijding. Voor Dirk is het duidelijk: "Het sacrament van de biecht is een echte bron van hoop. Ik zou graag hebben dat mijn kinderen er de rijkdom van leren kennen."

Sociaal karakter

De tweede helft van de themawandeling in de kathedraal zet het sociale karakter van zonde in de verf. Het gaat om het kwetsen en verbreken van relaties. Op Venius' *Laatste Avondmaal* keert Judas zich af van Jezus en verbreekt hij

de kring van de leerlingen. Vergeving is alleen mogelijk als de zondaar zich omkeert en hij opnieuw opgenomen wordt in de kring.

"Vandaag spreken mensen enkel in de spreekkamer van de psycholoog over hun problemen, twijfels of tekortkomingen, terwijl het sacrament van de biecht zo bevrijdend kan werken."

Dirk blijft lang staan bij de *Kruisafneming* van Rubens. Zowel het middenpaneel als de twee zijpanelen tonen mensen die Christus dragen. Daarin herkent Dirk een cruciale opdracht voor de Kerk: een netwerk vormen dat mensen niet laat vallen, ook niet als ze eigenlijk geen nieuwe kansen meer verdienen. "Voor mij heeft vergeving van zonden alles te maken met de ervaring gedragen te worden. Als we echt gemeenschap willen vormen rond Christus moeten we daaraan werken in onze Kerk."

Nieuwsgierig wat mensen zoal opbiechten? 'Laatjeonderdompelen.be' laat het je horen in sprekende biechtstoelen in de kathedraal.

Petrus

De wandeling begint en eindigt bij een beeld van Petrus die staat afgebeeld met een haan en met het typisch omgedraaide kruis. De twee symbolen herinneren aan de uitersten waartussen het geloofsverhaal van Jezus' leerling zich afspeelt. Na de gevangenneming van Jezus ontkent Petrus driemaal dat hij iets met Jezus te maken heeft. Na de verrijzenis bevestigt hij driemaal dat hij Jezus liefheeft. Tussen het pijnlijke verraad aan en de ultieme verbondenheid met Jezus speelt zich het leven van elke christen af. "Het mooie is dat Petrus zelf hiervan het voorbeeld is", zegt Dirk. "De leerling waarop Jezus zijn Kerk bouwt, is geen onrealistisch ideaal maar een herkenbare medemens. Dat wil zeggen dat niemand van ons uit de boot hoeft te vallen. Voor elke mens is er hoop."

Gedurende de veertigdagentijd kunnen bezoekers van de kathedraal deze thematiek verkennen aan de hand van de brochure *De tranen van Petrus*, gratis te verkrijgen in de kathedraal. Op zondag 24 maart begeleidt Bart Paepen om 13.30 uur bezoekers op de themawandeling. Meer informatie op laatjeonderdompelen.be.

GEROEPEN EN GEZONDEN

IN DECEMBER 2012 WERDEN TWEE PASTORAAL WERKSTERS
GEZONDEN

Lisette Segers op stage in Postel bij de inzegening van het Maria-boomkappelletje: „Ik ben min of meer in uniform, want ik ben al negen jaar ‘geadopteerd’ pastor in de VZW Voetgangersbedevaarders Arendonk-Banneux.”

EEN ONGEWONE ZENDING, EN TOCH ZO VERTROUWD

Op 1 september 2012 werd Lisette Segers benoemd als pastoraal werkster en parochieassistente in Sint-Job Schoonbroek, Sint-Niklaas Mol-Postel en Sint-Martinus Retie. Op 15 december vond haar zendingsviering plaats. Eindelijk, want haar weg was bezaaid met hindernissen. Lisette vatte haar opleiding immers zo'n twintig jaar geleden aan. "Hoe komt het dat je nu pas een opdracht krijgt, terwijl er zoveel noden zijn?", vroegen mensen haar herhaaldelijk.

Toen de pastoraal werksters in opleiding een stage moesten opstarten, vond Lisette, van opleiding ingenieur, geen plaats die bij haar pastorprofiel paste. Op zoek naar domeinen waar ze haar competenties in de bedrijfswereld zou kunnen inzetten, ruilde ze uiteindelijk de computerwereld voor de sociale sector. „Ik ondervond hoe verschillende ervaringen elkaar kunnen bevruchten en leerde omgaan met stijl- en cultuurverschillen.”

Meer dan twaalf jaar werkte Lisette voor de Beschutte Werkplaatsen in Vlaanderen, onder meer aan projecten die mensen met een handicap hielpen te groeien in hun menswording. In de hedendaagse bedrijfswereld had de nieuwe pastor eindelijk haar weg gevonden.

Maar de pastoraal bleef roepen. Nogmaals ondernam ze een poging om stage in de parochiepastoraal te lopen. „Diep in mij kan ik niet weerstaan aan die vertrouwde roep om mensen graag te zien, om samen te zoeken naar oplossingen voor echte problemen. Diep

© Ad Vandewijdeven

in mij wil ik mensen vooral begrijpen. Daarvoor hebben we al onze competenties nodig: die van ons verstand, ons hart en onze ziel. Die lessen heb ik alvast geleerd, ergens *onderweg naar Schoonbroek, Postel en Retie.*”

Lisette Segers

MENS VOOR DE MENSEN

“Hoe ben je ertoe gekomen om pastoraal werkster te worden?” Ontelbare keren reeds kreeg Ann De Ceulaerde, parochieassistente in Geel, die vraag. “Omdat Hij van zich liet horen”, weet ze nu. “Omdat Hij niet opgaf. Omdat het me gelukkig maakt Hem te herkennen in de ontmoeting met mensen. Jezus volgen is niet in woorden of in structuren vast te leggen. Het is telkens opnieuw zoeken om het leven te laten openbreken, te voelen waar het om gaat en dat handen en voeten te geven.”

Ze vervolgt: “Geloven draait voor mij ook sterk om ‘vertrouwen’. Dat vertrouwen in een God van Liefde mag vanaf nu ook voor anderen een nog meer zichtbare leidraad zijn in mijn leven.”

Tijdens haar zendingsviering op 16 december 2012 werd ook het hele pastoresteam in de federatie Geel aangesteld. “Een bijzondere ervaring. Een duwtje in de rug. Ik wist me meteen opgenomen in een ploeg van pastores om me bij te staan in goede en kwade dagen”, blikt Ann terug.

Terstond flitsten de eerste regels uit de tweede brief van Paulus aan de christenen van Korinte door haar hoofd: “Daarin komt het woord ‘troost’ maar liefst vijf keer voor. Door de eeuwen heen vonden veel mensen troost in hun geloof. Ik hoop dat het geloof ook vandaag nog een bron van troost kan en mag zijn voor velen.”

Op 16 december 2012 werd Ann De Ceulaerde gezonden als parochieassistente. Tegelijk werd het pastoresteam in de federatie Geel aangesteld.

Voor Ann is die troost onlosmakelijk verbonden met hoop. “In zijn eerste brief roept de apostel Petrus ons op om te getuigen van de ‘hoop’ die in ons leeft (1 Petrus 3, 15). Dat is een van onze belangrijkste opdrachten als gelovigen in deze wereld. Dat is door mijn zoektocht, zending en aanstelling binnen het team ook mijn kernopdracht geworden.”

Ann De Ceulaerde

Wie meer wil weten over de opleiding pastoraal werk(st)er en diaken, is van harte welkom op een infoavond op 27 maart om 20 uur in het TPC, Blok D, Antwerpen. Informatie bij Inge Schellekens, educatief medewerker CCV op 03 287 35 80, tijdens de kantooruren op maandag, dinsdag en donderdag.

© Remy Van Looveren

© Remy Van Looveren

GROEP IN DE KIJKER

DE GEEST VAN TAIZÉ

© Parochie Heilig Hart Schoten

Op vraag van jongerengroepen werkte de parochie Heilig Hart in Schoten ter gelegenheid van haar honderdjarig bestaan in 1997 een bijzondere viering uit met veel Taizéliederen. Het smaakte naar meer. Een trefdag in de geest van Taizé was geboren. Bezielde sprekers en dynamische werkwinkels vloeien samen in een gedragen avondgebed met een groot Taizékoor en orkest, gevolgd door een gastvrije ontmoetingsherberg. Op 23 november 2013 vindt reeds de zeventiende editie plaats.

Liesbeth Philips

"Als Taizékoor willen we de liturgie gestalte geven op een warme en ingetogen manier, het Woord en de Eucharistie ieder op hun niveau en verbonden met elkaar opdat onze kerkgemeenschap kan groeien in liefde", getuigt Liesbeth Philips.

Het grote Taizékoor van de parochie Heilig Hart in Schoten vindt zijn kracht in het intens samen zingen van de meer dan honderd Taizéacclamaties. Het is een bijzonder positief en vruchtbaar gebeuren. Zangers en liefhebbers - die vaak geen noten kennen - sluiten voor enkele maanden aan, repeteren mee en keren na de trefdag muzikaal versterkt terug naar hun parochies en koorgroepen.

Zo gebeurt het ook op de heuvel in Taizé. Jongeren en volwassenen delen een week hun leven met de broeders, komen samen in kleine groepjes om van elkaars leven te leren, bidden en zingen driemaal daags in de verzoeningskerk en worden dan terug naar de eigen thuisbasis gezonden om daar de geest van Taizé uit te dragen.

Wanneer een gevarieerde orkestgroep en solisten deze doorgaans toegankelijke vierstemmige koorpartijen verrijken, ervaar je een muzikale rijkdom die perfect past binnen onze liturgie. De liederen van Taizé dragen het gebed verder, dieper dan woorden of symbolen kunnen. Ze roepen een verlangen op naar gemeenschap en vullen deze met het wezenlijke, Liefde en betekenis. Zo groeit verbondenheid en wordt geloof deel van ons leven.

"Mijn motivatie om Taizé-trefdagen te organiseren? Ik zoek initiatieven die in onze Kerk in de tegenstroom positief tegenwicht en vreugde kunnen bieden. Als leken-catechist en pastoraal werker zie ik dit als een persoonlijke roeping en als hedendaags missionair werk in onze Antwerpse Kerk."

Werner Van Acker, dirigent en organisator

"Het avondgebed was indrukwekkend. Het kaarslicht, het kruis, de liederen, de gebeden, het straalde allemaal rust uit."

Marianne Kneteman, protestants pastor, werkatelierbegeleider

"Van bezoeker naar deelnemer hielp de geest van Taizé me terug op een positieve manier in onze samenleving te staan en mee te bouwen aan een fijnmazig weefsel waaraan ze zo'n nood heeft."

Willy De Jongh, kernlid

"Mensen ontmoeten, mensen samenbrengen in een positieve sfeer... het doet wat met je en je geloof. En je mag ook zoveel terug ontvangen."

Leen Redig, kernlid

"Deelnemen aan het Taizégebeuren is doen en ervaren. Doen: meewerken aan de voorbereiding, de handen uit de mouwen steken, contacten leggen, creëren, samen met anderen. Ervaren: zingen en bidden, de stilte ingaan, diep geraakt worden."

Bart Sterkens, kernlid

Info over trefdag en koorrepetities vind je later op het jaar op www.heilighartschoten.be.

ESTAFETTE

EEN VRIJWILLIGER UIT DE KERK AAN HET WOORD

Jan Nagels (68 jaar), gehuwd, vader van zes en grootvader van acht, is al jarenlang actief als vrijwilliger in de Heilige-Maria-Magdalena-parochie in Reet.

Jan Nagels als gelegheidslector in de kerk.

“ Het is niet gemakkelijk om in deze tijd verantwoordelijkheid op te nemen in de parochie. Of liever, om de taken te blijven uitvoeren waarvoor je je ruim veertig jaar geleden engageerde.

Het begon allemaal in de jeugdbeweging. Na mijn studententijd in Leuven kreeg ik via de jeugdbeweging KLJ terug aansluiting met het leven in de parochie. Op dat moment kregen we een jonge en dynamische onderpastoor. Het was de tijd van de liturgische vernieuwing met beatmissen en bezinningsreeksen die 'jeugdrally's' werden genoemd. Ik zong mee in het kerkkoor en belandde in de adviesraad van de parochiezaal.

Na mijn huwelijk nam ik op vraag van onze pastoor de financiële verantwoordelijkheid voor de parochiezaal op me. Lange tijd was onze parochie gezegend met een pastoor en een onderpastoor, tot we in een tijdspanne van luttele jaren beiden verloren. Vandaag hebben we geen residerend priester meer en slaan parochianen de handen in elkaar om de vele taken van de pastoor en onderpastoor over te nemen.

Als werkend lid van de dekenale vzw volg ik de evoluties op het vlak van de materiële zorg voor gebouwen en vrijwilligers. Als lid van ons zangkoor, het Magnificatkoor, probeer ik me maximaal te engageren om de vieringen op te luisteren. In vergelijking met andere parochies valt de zondagspraktijk in onze parochie nog redelijk mee. Dat geeft me moed om elke week opnieuw mee de zorg op te nemen voor de muzikale omkadering van de zondagsviering, of het nu een eucharistieviering of een gebedsdienst is.

Daarnaast hecht ik veel belang aan het sociale leven in een parochie. Verenigingen hebben

Het Magnificatkoor, dat dit jaar zijn zestigste verjaardag viert, luistert een viering op in de kerk Heilige Maria Magdalena te Reet.

lokalen nodig om hun werking te kunnen uitbouwen. Net daarom is het beheer van deze ruimten zo belangrijk. De maandelijkse vergaderingen van de stuurgroep voor de parochiale gebouwen staan dan ook met stip genoteerd in mijn agenda.

Voor mij is de zondagsviering telkens opnieuw een herbronning. Zonder deze wekelijkse voeding zou ik de basis van mijn engagement spoedig verliezen. Vooral het beluisteren van de lezingen en het vieren in gemeenschap vind ik wezenlijk. Daarom zet ik me graag in om de

vieringen mee op te luisteren met gezang. Mooi verzorgde vieringen zijn belangrijk. En als het niet mogelijk is om te zingen in een viering, vind ik het zinvol dat er gebeden wordt.

Hebben wij ons geloof kunnen doorgeven aan de volgende generaties, onze kinderen, onze kleinkinderen? Ik merk wel hun sociaal engagement en hun deelname aan sommige vieringen. Maar is dat uit overtuiging of veeleer uit traditie? Ik hoop en bid dat er spoedig een kentering mag komen, zodat het geloof beleven voor velen opnieuw zinvol wordt.

”

DE GOEDE WEEK

Op Goede Vrijdag gedenken we de dood van Jezus en staan we stil bij het onrecht en lijden in onze wereld vandaag. Het is een dag van stilte en bezinning. Naar jaarlijkse gewoonte organiseert Solidariteitspastoraal De Loodsen samen met het Dekenaat Antwerpen een Goede-Vrijdagtocht. In stilte trekken enkele honderden gelovigen door het centrum van de stad uit solidariteit met mensen die verdrukt worden en in de kou blijven staan. Op enkele plaatsen wordt halt gehouden voor een korte bezinning. De tocht vertrekt aan de Onze-Lieve-Vrouwekathedraal na de Goede-Vrijdagviering en eindigt aan de Sint-Joriskerk.

Tijdens de Goede Week vinden op tal van plaatsen in ons bisdom diensten en vieringen plaats. Meer informatie daarover lees je op www.kerknet.be/bisdomantwerpen/.

© Mark Walker

Monseigneur Paul Van den Berghe, bisschop van Antwerpen van 1980 tot 2008, werd tachtig jaar op 7 januari. De avond tevoren werd hij in de bloemetjes gezet tijdens de feestelijke viering ter gelegenheid van de vierde verjaardag van de bisschopswijding van zijn opvolger Mgr. Bonny. Die verwees naar enkele bijbelse voorbeelden van personen die op hun tachtigste nog de kracht hadden om uitdagingen aan te gaan. Die kracht wenste hij ook Mgr. Van den Berghe toe.

BENOEMINGEN

Fernando Lemus, werd per 1 november 2012 en voor een periode van drie jaar benoemd tot lid van de pastorale equipe van de federatie Antwerpen-Zuid, belast met de taak van pastoor van de personele parochie van de Spaanssprekende gelovigen in de regio Antwerpen en tot parochievicaris te Antwerpen, Sint-Catharina (Kiel). Hij werd tevens belast met de zorg voor de gelovigen van de Neocatechumenale Weg in de regio Antwerpen en voor de geestelijke begeleiding van hun 'missio ad gentes'.

Bart Rombouts, pastoor te Hoogstraten, Sint-Katharina en Hoogstraten, Sint-Clemens, Minderhout werd per 7 januari 2013 benoemd

tot pastoor te Rijkevorsel, Sint-Willibrordus en Rijkevorsel, Sint-Jozef, voor een periode van zes jaar.

AANSTELLING

Kristof Decoorne, pastoraal werker in opleiding, werd per 1 januari 2013 aangesteld tot pastoraal ziekenhuiswerker in de GZA-groep, Campus Sint-Augustinus te Antwerpen-Wilrijk.

AANWERVING

Sinds 1 januari 2013 werken René Hendrickx en Ton Jansens als halftijdse dekenassistent in respectievelijk dekenaat Zuiderkempen en dekenaat Noorderkempen.

ZENDING

Anne-Mie Jonckheer, voorheen pastoraal werkend in de bisdommen Breda en 's Hertogenbosch (Nederland), werd per 13 februari 2012 gezonden tot pastoraal ziekenhuiswerkster in het AZ Sint-Elisabeth (ZNA) te Antwerpen.

STOPZETTINGEN

Jozef Kris Heylen, norbertijn van Tongerlo, nam per 1 januari 2013 ontslag als meewerkend priester in AZ Monica, Campus Onze-Lieve-Vrouw Middelaars te Antwerpen-Deurne.

Marie-Anne Lambert, pastoraal werkster, nam per 31 december 2012 ontslag als pastoraal ziekenhuiswerkster van het Heilig Hartziekenhuis te Lier.

Nicolaas Niek Matthijsen, nam per 7 januari 2013 ontslag als pastoor te Rijkevorsel, Sint-Jozef en Rijkevorsel, Sint-Willibrordus.

De bisschop stelt er prijs op bij deze gelegenheid zijn medewerkers van harte te danken.

OVERLIJDEN

Op 7 januari 2013 overleed te Turnhout Jozef Van Dun, voormalig leraar aan de Technische Scholen te Mechelen.

Op 12 december 2012 overleed te Bonheiden Edward Cockaerts, voormalig pastoor te Edegem, Onze-Lieve-Vrouw van Lourdes en Sint-Antonius.

Op 10 december 2012 overleed te Antwerpen Walter Janssens, voormalig pastoor te Mortsel, Sint-Benedictus.

MEERJARENPLAN KERKFABRIEKEN

Dit voorjaar werkt elke kerkfabriek aan een meerjarenplan 2014-2019. De Vlaamse overheid verplicht elke kerkfabriek om zulk plan in te dienen. Op deze manier wil de overheid de kosten en timing voor onderhoud en renovatiewerken van de kerkgebouwen beter kunnen inschatten. Naast dit meerjarenplan moet elk kerkbestuur jaarlijks haar begroting en jaarrekening indienen bij de overheid en het bisdom.

Parochies en kerkfabrieken worden hoe dan ook uitgenodigd om een toekomstvisie te ontwikkelen voor hun kerkgebouw. In ons bisdom werkt elk dekenaat momenteel in de lijn van de *Visietekst van en voor het bisdom Antwerpen* aan een pastoraal plan om te komen tot werkbaar pastorale eenheden voor onze kerkgemeenschap.

DOOP VAN KINDEREN VAN MILITAIRES EN HUWELIJK VAN MILITAIRES

Mededeling van de bisschoppen van België

Elke militaire aalmoezenier, priester of diaken, benoemd door het Bisdom bij de Krijgsmacht, mag - met akkoord van de parochiepriester wat de praktische schikkingen betreft (uurregeling, beschikbaarheid van de koster) - een kind van een militair dopen in de parochiekerk van de woonplaats van de ouders van het kind. Het doopsel wordt ingeschreven in het doopregister van de parochie waar het doopsel wordt toegediend.

Elke militaire aalmoezenier, priester of diaken, benoemd door het Bisdom bij de Krijgsmacht, is gemachtigd het huwelijk van een militair in te zegenen in de parochiekerk van de

woonplaats van deze laatste. De betreffende priester of diaken bereidt de huwelijksviering voor alsook het canoniek dossier. De priester of diaken overlegt met de parochiepriester wat de praktische schikkingen betreft (uurregeling, beschikbaarheid van de koster). Het dossier wordt bewaard in de parochie waar het huwelijk wordt ingezegend. (Brussel, bisschoppenconferentie, 10 januari 2013)

FEEST VAN CYRILLUS EN METHODIUS

Ter gelegenheid van het feest van Cyrillus en Methodius, patroonheiligen van Europa, nodigen de katholieke en de orthodoxe Kerk iedereen uit op de zevende nationale ontmoetingsdag op 10 mei. De dag is een initiatief van de Ontmoetingsgroep van de katholieke Kerk en de orthodoxe Kerk in België met

de zegen van de katholieke en orthodoxe bisschoppen van België in samenwerking met de Oecumenische Commissie van het bisdom Hasselt en de Werkgroep Oecumene van Het Abrahamhuis in Genk.

Met de jaarlijkse viering van Cyrillus en Methodius – op 14 februari in de katholieke Kerk en op 11 mei in de orthodoxe Kerk – willen beide Kerken in België een teken stellen dat zij elkaar als zusterkerken erkennen en in de geest van beide patroonheiligen samen bidden om te groeien naar een zichtbare eenheid in Christus.

Na een vesperdienst met Mgr. Patrick Hoogmartens, bisschop van Hasselt, houdt Mgr. Athenagoras Peckstadt, bisschop van Sinope, een voordracht over de orthodoxie en de zorg voor de schepping. Plaats: Kathedraal, Vismarkt Hasselt op 10 mei om 18.30 uur.

EN DE WINNAAR IS...

Wie op 21 oktober meevierde tijdens het slotfeest van het Jubeljaar van het bisdom Antwerpen, herinnert zich misschien dat je voor de Sint-Antoniuskerk aan de Paardenmarkt een ballon kon oplaten met een wens voor het jarige bisdom, een initiatief van de federatie Merksem. Ook bisschop Johan Bonny en vicaris Bruno Aerts waagden hun kans. De ballon van de familie Gianquinto uit Antwerpen vloog het verst. Hij landde bijna 110 kilometer noordwaarts in Utrecht. Marleen Claes van de federatie Merksem verraste mevrouw Gianquinto met een rugzakje dat je ook als boekensteun kunt gebruiken. Andere ballonnen belandden in Zoetermeer, Gouda, Leerdam, Etteleur en Roosdaal. Vicaris Bruno Aerts kreeg zelfs een lange brief van een lieve dame uit Delft die zijn ballon in haar tuin aantrof. "Ze schrijft dat ze ook katholiek is en dat ze nog nooit had gehoord van een bisdom dat zijn jubileum vierde. Ze was zo nieuwsgierig dat ze het op het internet opzocht. Ze vond het een leuk initiatief en wenst ons nog vele jaren toe. Fantastisch toch!"

OP STAP MET JE GEZIN

“De rustgevende omgeving en sfeer van het abdijleven samen met andere gezinnen kunnen beleven: een unieke kruisbestuiving! Als gezin kom je echt op adem. Heerlijk ook te mogen aanschuiven aan een reeds gedekte tafel. De kinderen kunnen al hun energie kwijt in de kinderopvang. We hadden alle tijd om samen te leven, te genieten en stil te staan bij de grootsheid en de diepte van het leven.”

“Ook voor onze kinderen was er een zin-vol programma. Een avondbezinning op maat in de stille ruimte, een kinderviering, een gesprek met een pater die we honderduit vragen mochten stellen... en dit afgewisseld met een gezonde portie sport en spel. Fantastisch!”

“Onze kinderen vonden de kinderopvang reuze! Ze speelden te gekke spelletjes, leefden zich uit in spannende zoektochten... Ondertussen was er voor de volwassenen tijd voor boeiende gesprekken uit het leven gegrepen. Een geslaagde mix van natuurbeleving en verdieping in een rustgevend kader!”

Het mag duidelijk zijn: het gezinsweekend dat CCV vorig jaar voor de eerste keer organiseerde, was een schot in de roos. “De mosterd haalden we in andere bisdommen die al langer – en met groeiend succes – dergelijke gezinsweekends organiseren. Waarom dus ook niet iets gelijkaardigs op poten zetten in ons bisdom?”, legt Reiner Loos van CCV uit.

Voortbouwend op het succes van de eerste editie trekt het CCV er dit jaar opnieuw op uit, deze keer richting abdij van Chimay. Reiner Loos licht een tip van de sluier op: “Met het Pinksterverhaal als rode draad gaan we op zoek naar het vuur dat mensen drijft. We

willen ons laten inspireren door getuigenissen en nemen voldoende tijd voor ontspanning en ontmoeting met elkaar.” Voor kinderen en jongeren is er een aangepast programma.

Klein gezin, groot gezin, alleenstaande ouder: iedereen is welkom!

“**Een geslaagde mix van natuurbeleving en verdieping in een rustgevend kader!**”

Een overzicht van alle activiteiten die door de verschillende diensten, verenigingen en bewegingen in ons bisdom georganiseerd worden, vind je op www.bisdomantwerpen.be (klik op kalender in de linkerkolom) of via de link op www.relevant-bisdomantwerpen.be.

Praktisch

Abdij van Chimay

Van zaterdag 18 mei om 10 uur tot maandag 20 mei omstreeks 16 uur

Volpension, alles inclusief

Volwassenen: 120 euro, 0 tot 2 jaar: gratis, 3 tot 6 jaar: 60 euro, 7 tot 14 jaar: 80 euro

Inschrijven kan tot 14 april 2013

via 03 287 35 83 of antwerpen@ccv.be

Meer info bij Johan Govaerts, 03 287 35 84, johan.govaerts@ccv.be en www.ccv.be/antwerpen

VERTROUW HET MAAR...

Bij Lucas 1, 39-45

“**Gelukkig is zij die geloofd heeft dat de woorden van de Heer in vervulling zullen gaan**” (Nieuwe Bijbelvertaling vers 45)

Het is warm. Zelfs geen zeewind die een beetje koelte brengt. Elisah zit op de dorpel van haar huis. Van wat eens haar huis was, zou beter zijn. Want half verwoest nu, door een bom die een van de leiders van haar volk in zijn auto vlak bij haar huis uitschakelde.

Ze kijkt verweerd voor zich uit. Heeft net bericht gekregen van haar nicht Myriam: dat haar zoon is opgepakt, waarschijnlijk gemarteld wordt nu.

Een ijsskoude rilling trekt door haar oud wordende lichaam.

En dan, dan glimlacht ze. O, wat herinnert ze zich nog goed de dag waarop Myriam haar kwam vertellen dat ze zwanger was. Ze had altijd van Myriam gehouden, haar lievelingsnichte. Ook al woonde ze op de Westelijke Jordaanoever, en zichzelf in de Gazastrook. Zo vaak als mogelijk hadden ze met elkaar contact.

“**Opgepakt is hij nu. Omdat hij te goed is, te zeer zoekt naar het eerlijke en goede in elke mens.**”

Ongeveer dertig jaar is het nu geleden. Onverwacht stond Myriam voor de deur. En nog voor ze iets kon zeggen had Elisah het gezien, werd ze overspoeld door blijdschap en warmte, voelde ze voor het eerst geschop in haar eigen zwangere buik. “Je bent zwanger. Je ziet er zo gelukkig uit. Je straalt!” had ze uitgeroepen.

Met vuurrode kaken van opwindning had Myriam geknikt, haar voorzichtig opbollend buikje aan haar tante tonend. “En voor niet eens zó lang na jou”, had ze gelachen.

Elisah herinnert zich als vandaag haar gevoel van toen: deze lieve, zachte, o zo wijze Myriam, met haar wat oudere maar even zachte, lieve

en wijze man Yoessef. Wat zouden ze een mooi en intens goed kind ter wereld brengen. Wat zouden ze hun kind een eerlijke en rechtvaardige toekomst geven. “Het wordt een zoon,” gokte ze nog met een brede glimlach, “en weet dat ik altijd juist raad, Myriam!”

Ze knuffelden elkaar, voelden teder naar het nieuwe leven bij elkaar. “O Myriam,” had ze gezegd, “geloof maar dat je zoon een bovenste beste fijne mens wordt. Als hij een beetje op jullie gelijkt, zal hij nog veel voor mensen betekenen... Vertrouw maar!”

Haar ‘profetie’ van toen doet haar vandaag sidderen. Opgepakt is hij nu. Omdat hij te goed is, te zeer zoekt naar het eerlijke en goede in elke mens. Omdat hij weigert mee te gaan in de spiraal van geweld. Omdat hij openlijk zegt dat Allah of God – of welke naam wij Hem ook geven – dit moorden afkeurt. Omdat hij – zo ongelooflijk vanzelfsprekend – voor ieder zorgt die op zijn weg komt, welk diens geloof of verleden ook is. Omdat hij het grote gelijk in de weg staat.

Ze bidt voor hem. Zal ze hem ooit nog terugzien...?

Jos Marien

ZAAIEN IN MADRID, OOGSTEN IN BERLAAR WERELDJONGERENDAGEN INSPIREREN OVER PAROCHIEGRENZEN HEEN

Deze zomer is het weer zover: dan vinden in Rio de Janeiro de tweejaarlijkse Wereldjongerendagen plaats. Terwijl heel wat gelovige Vlaamse jongeren hier al reikhalzend naar uitkijken, leeft de geest van Madrid 2011 in hun hart voort en inspireert die hen nog steeds tot actie. In Berlaar leidde dit tot een nieuw jongereninitiatief.

Wim Soons

Een van de fijnste aspecten van de Wereldjongerendagen (WJD) is het ontmoeten van en het optrekken met andere jongeren. Zelf kende ik bij vertrek twee andere deelnemers uit mijn parochie. Toevallig ontmoette ik ook twee meisjes die in een naburige parochie naar de kerk gaan, maar die ik niet kende. Beiden waren erg muzikaal aangelegd en samen zongen we in Madrid heel wat af.

MUZIKAAL VIEREN

Muziek was een van de ingrediënten van de WJD in Madrid die ik heel erg kon smaken. Ik niet alleen trouwens. Met zeshonderd Vlaamse jongeren samen een gloria aanheffen in een kleine Spaans kerkje, met z'n 35.000 Emmanuel zingen of gewoon met enkele tientallen bij het ochtendkrieken ingetogen het drempellied brommen.

"Wat doet dit deugd!", hoorde je her en der. Geregeld kwam dit onderwerp ter sprake. En we waren het er allen over eens: eigenlijk zouden we thuis graag ook vaker een muzikale viering willen bijwonen, liefst nog met instrumenten en eigentijdse muziek. En ja, ook de

teksten zouden soms wat meer naar jongeren gericht mogen worden.

GEMEENSCHAP VORMEN

Ook het element *gemeenschap vormen* willen we graag meenemen. Tijdens de gespreksronde in mijn eigen parochie ter voorbereiding van de *Visietekst van en voor het bisdom Antwerpen* was dit al als een werkpunt naar voren geschoven. Voor al deze elementen bleek er ruimte in Berlaar, waar nog een aantal (grote) jonge gezinnen naar de kerk gaan. Onze pastoor-deken Eric Thielemans stond open voor het nieuwe initiatief, en Marleen, een jonge moeder uit de parochie, wilde maar wat graag koekjes bakken. Andere ouders schonken koffie, thee en fruitsap.

WAT EEN RESPONS

Intussen zijn we ongeveer een jaar bezig met deze jongerenvieringen. Natuurlijk blijft het moeilijk nieuwe mensen aan te trekken, ondanks de honderden briefjes die elke maand worden uitgedeeld in de omliggende lagere scholen. Maar de reacties die we na elke viering krijgen, geven ons veel voldoening. Jong en oud spreken ons aan over "de leuke muziek" en vinden het fijn om na de viering nog wat na te praten.

Onlangs vertelde pastoor Eric ons dat een volwassene uit de parochie ons graag eens op een etentje wou trakteren. Zulke blij van appreciatie, niet nodig maar wel heel tof, geeft echt zin om er tegenaan te gaan.

BOUWEN AAN REFERENTIEKERKEN, OVER PAROCHIEGRENZEN HEEN

Het hoeft geen betoog dat je heel wat energie steekt in de organisatie van zulke vieringen. In Berlaar kunnen we dit keer op keer waarmaken omdat we op een fijne ploeg jongeren kunnen rekenen. Zonder Nele, Stijn, Cindy, Emilie, Nathan en Vincent zou er echt geen beginnen aan zijn.

Ik ben ervan overtuigd dat vele jongeren in ons bisdom er ook deugd aan zouden hebben als ze elkaar ergens konden 'vinden'. Het zou mooi zijn als jongeren ook elders de ruimte kregen om gelijkaardige vieringen op poten te zetten, die ook in de omliggende parochies 'gepromoot' worden. Ook wij proberen alvast in naburige parochies jonge(re) mensen aan te spreken om een keer per maand mee te vieren. Dit moet lukken. Traag maar zeker.

Plaats: Sint-Pieterkerk, Berlaar Centrum.
Zondagen 27 januari, 24 februari, 28 april, 2 juni en 30 juni, om 11 uur.
Op zaterdag 30 maart organiseren we een paaswake om 20 uur.

PLUG & PLAY

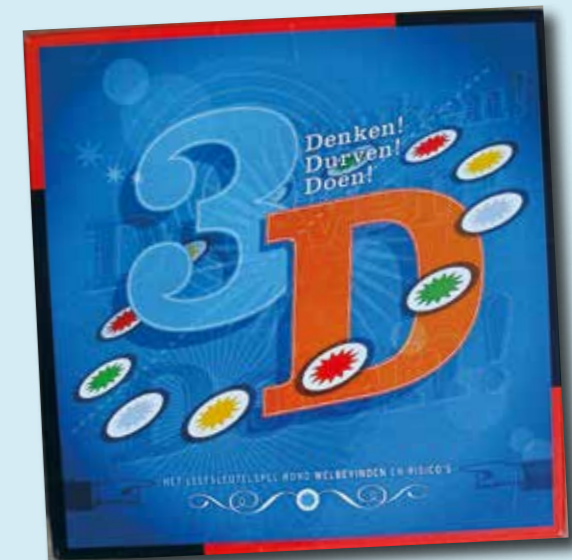
Op zoek naar een inhoudelijk spel voor jongeren en op maat van jongeren? Via Plug & Play blijf je op de hoogte van de nieuwste aanwinsten, onbekende pareltjes en vaste waarden in onze infotheek (meer info via www.documentatie.ijd.be).

3D – DENKEN! DURVEN! DOEN!

3D is een interactief spel waarin jongeren stilstaan bij hun dagelijkse leefwereld. Samen met de groep of individueel kiest de begeleider een van de zes thema's van het spel: multimedia, welbevinden, seksualiteit, ruzie & agressie, middelengebruik en gezondheid. Zowel de positieve als de negatieve aspecten van deze onderwerpen komen onderweg aan bod.

Tijdens het spel wandelen de verschillende teams door een fictieve stad. Onderweg kunnen ze punten verdienen door te 'denken', te 'durven' of te 'doen'. De jongeren verwoorden hun mening of wisselen van gedachten bij een korte vraag, een kringgesprek of een teamopdracht in het kader van het gekozen thema. Tussendoor zorgen speelse doe-opdrachten voor een luchtige noot.

Durf jij het aan?!

WORD AANSTEKELIJK

Vuur in 't Stad op 18 mei

Naar goede Pinkstergewoonte wordt ook dit jaar het jonge vuur weer aangewakkerd in het hartje van de stad. De kathedraal opent voor de zevende keer haar deuren voor een inspirerend en aanmoedigend jongerenfeest.

De Nederlandse predikant en auteur Nico Ter Linden leidt de avond in met een begeessterende vertelling van het pinksterverhaal. Daarna maak je zelf een keuze uit een waaier aan inspirerende werkwinkels. Al zingend warmen we ons op voor de pittige Pinksterviering waarin onze bisschop voorgaat. Als klap op de vuurpijl maken we voor de kathedraal een aanstekelijk vuur...

Meer informatie over Vuur in 't Stad op www.vuurinstad.be. Zet alvast je raam op een kier, zodat een verfrissende geest je kan aanvuren om samen met andere jongeren op 18 mei te verzamelen in 't stad!

DE BRAAMBES

Gelukkig is de wereld niet vergaan tijdens onze Youcat-avond over het vierde gebod. Gods schepping heeft immers geen einddatum, bleek uit de uitleg van Jan Dams, docent aan de Karel de Grote-Hogeschool in Antwerpen en gastspreker in de reeks *Yes Youcat*. Ze gaat voortdurend voort, als een lijn die nooit stopt. Ook niet op 21 december 2012 dus. Wie graag nog een eindje meewil op deze levenslijn moet volgens het boek Exodus alvast eerbied tonen aan zijn vader en moeder.

Pa, ma... ik zie jullie graag, merci voor het cadeau van mijn leven!

Dries de Bakker

WAS U ERBIJ?

De Antwerpse Raad van Kerken vierde in december 2012 haar veertigjarig bestaan met een feestelijk concert in de Sint-Laurentiuskerk in Antwerpen. Ruim 250 aanwezigen genoten van de uitvoering door het Antwerps Collegium Musicum van de cantate 'Lof zij de Heer, ons hoogste goed' die Willem Ceuleers voor deze gelegenheid creëerde. In zijn feestrede wees dominee Dick Wursten erop hoe vitaal de oecumenische impuls van veertig jaar geleden nog is: "Het is tegenwoordig vanzelfsprekend dat je elkaar als christenen opzoekt, dat je – ondanks verschillende opvattingen – samen doet wat je samen kunt doen. Dat je elkaar niet meer verkettert of mijdt. In sociaal werk, pastoraat, in vieringen, in de dagelijkse omgang: we doen het gewoon samen... Waarom? Gewoon, omdat je voelt, weet, dat dit goed is!"

© ARK

© Personele parochie Spaanssprekenden

Heel wat kinderen in de eucharistieviering van de Spaanstalige gemeenschap in de Sint-Catharinakerk te Antwerpen-Kiel op 6 januari voor het feest van 'el divino niño' of het kleine kind Jezus. In Latijns-Amerika vieren gelovigen dit op de eerste zondag van januari. Het was een dubbel feest eigenlijk, want in de viering stelde Mgr. Johan Bonny Fernando Lemus uit Guatemala aan als pastoor van de personele parochie voor de Spaanssprekenden. Tot op heden moesten de Spaanstalige gelovigen uit ons bisdom 's zondags voor de vieringen beroep doen op Spaanstalige priesters uit Brussel of Leuven. Ze zijn dan ook blij met de komst van een 'eigen pastoor'.

© StopArmoede.Nu

Tussen de kerst-shoppende mensen vroegen sociale organisaties aandacht voor armoede en eenzaamheid. Onder het motto 'StopArmoede.Nu' vragen bewegingen als Bond zonder Naam, Welzijnszorg, Protestants Sociaal Centrum, Samenlevingsopbouw aan het stadsbestuur om werk te maken van een degelijk armoedebeleid in Antwerpen. Via ludieke actie en gesprek met gemeenteraadsleden trekken zij al enkele jaren aan de kar. Info op www.stoparmoede.be.

© Mark Walker

Opnieuw een reünie in de Onze-Lieve-Vrouwekathedraal van Antwerpen. Na meer dan twee eeuwen zijn de drie panelen van het altaarstuk dat Hans Van Elbrucht in de zestiende eeuw schilderde voor het altaar van het Antwerpse visverkopersambacht in de kathedraal herenigd. Het middenpaneel 'de Wonderbare visvangst' beeldt als een soort stripverhaal een tekst uit het Johannesevangelie uit (Johannes 21,1-14). Op aanwijzen van de verzen Jezus vangen de leerlingen een net vol vis. Op het strand overhandigen ze die aan Jezus en krijgen ze vis en brood te eten. Het rechtse zijluik toont 'de Marteling van de heilige Jacobus de Mindere', het linkse het 'Doopsel van de Ethiopische eunuch door de heilige Filippus'. Deze twee panelen kreeg de kathedraal tijdelijk in bruikleen. Ze vullen de lopende tentoonstelling 'Reünie, van Quinten Metsijs tot Peter Paul Rubens, meesterwerken uit het koninklijk museum terug in de kathedraal' aan. Meer info op www.dekathedraal.be.

© Missio

Ruim driehonderd gelovigen uit alle windrichtingen vierden op 6 januari Afrikadag in de Sint-Laurentiusparochie op het Antwerpse Zuid. Het was reeds de zevende keer dat Missio-Antwerpen deze dag van solidariteit met de kerkgemeenschappen van de Regio van de Grote Meren organiseerde in samenwerking met de Sint-Laurentiusparochie en de katholieke Afrikaanse gemeenschappen van Antwerpen. Naast de Franstalige Afrikaanse gemeenschap (FCA-Karibu), Afribel (gemeenschap met Rwandese wortels) en de Anglo-Afrikaanse gemeenschap (AACC), was dit jaar voor het eerst ook de Burundese gemeenschap van Antwerpen present. In zijn homilie riep Mgr. Paul Van den Berghe iedereen op de handen in elkaar te slaan om samen te werken aan een meer vreedevolle samenleving, hier en in Afrika.

© @Sant'Egidio

Vrede op aarde aan alle mensen. Op 1 januari, Wereldvrededag, stapten een tweehonderdtal mensen, onder wie vele gezinnen met kinderen, mee in de vredeswandering die de Gemeenschap van Sant'Egidio organiseerde in de Antwerpse binnenstad. Op borden droegen ze de namen van negentien gebieden in de wereld waar een gewapend conflict woedt. Na een minuut stilte voor alle slachtoffers van oorlog en geweld werden vijf witte duiven losgelaten als teken van de vrede. Mgr. Leon Lemmens, hulpbisschop van het aartsbisdom Mechelen-Brussel, drukte de aanwezigen op het hart dat vrede niet alleen een zaak is van landen ver weg, maar dat we allemaal elke dag aan vrede moeten bouwen in onze nabije omgeving.

"Wie van jullie heeft een gsm?" en "Wie bezit ook goud?" Heel wat gefronste wenkbrauwen en vragende blikken op de Wereldmeerdag in Brasschaat. Dit initiatief van de plaatselijke afdeling van Broederlijk Delen groeide sinds 2000 uit tot een groots evenement dat meer dan zesduizend leerlingen van de eerste graad secundair uit de regio Noorderkempen verwelkomt. Verwoed gravend naar goud tussen het gesteente leerden de jongeren meer over de problematiek van milieubezoeiding door grondstoffenontginning in de Zuid-Amerikaanse goudmijnen. Voor alle gsm's in onze wereld vandaag is maar liefst 36 miljoen ton goudgesteente nodig. Als je weet dat een ton goudgesteente slechts drie gram puur goud oplevert en grote bedrijven fikse winsten maken op het ontginnen van dit kostbare materiaal, zonder om te kijken naar het milieu of de plaatselijk bevolking, is de link tussen de eerste twee vragen snel gelegd.

© Elisabeth Hendriks

In Was u erbij? brengt Relevant een overzicht van het reilen en zeilen in ons hele bisdom. Organiseer je in je parochie of vereniging een leuke activiteit? Bezorg ons een foto met een woordje uitleg via relevant@bisdomantwerpen.be en wij laten het aan ons bisdom weten, via ons blad of op www.relevant-bisdomantwerpen.be. Wie weet, breng je andere mensen wel op een idee...

HET VOORVAL UIT HET LEVEN GEGREPEN

WEERZIEN

Van april tot november resideren Leentje en Stanneke te midden van een legertje tuinkabouters in hun stacaravan op camping Siësta. Want in Hoboken wonen ze zo schrikkelijk klein, dat Leentje het beu is “van iedere keer mijn benen in te trekken als er een tram voorbijrijdt”.

De tuinkabouters verraden Leentjes diep religieuze aanleg dat ze als beschermgeesten zullen waken over hun grond in de Kempen. En Stannekes praktische hoop dat ze en passant het gras zullen afrijden. Want dat is het hele verschil tussen beiden. Zij is zo gelovig als een Tioolse boerin maar zijn kan, hij zo ongelovig als een mispel. Maar hun wederzijdse liefde is na zestig jaren geen sikkepit verflauwd. Daarom komen ze ergens op het keren van de winter naar de pastorie om het over de mis voor de jubilee te hebben. Dat moet namelijk opnieuw met een mis want toen ze trouwden

was het Stanneke die absoluut voor de kerk wilde trouwen met een mis om zijn Leentje plezier te doen. “Ik kwam zelf niet zo gauw in een kerk wel in de grot daarachter” zegt Leentje, “maar hij wou voor de kerk trouwen. En ik moest gaan biechten en ik had dat nog nooit in een biechtstoel gedaan. Ik zat op school bij de socialisten. Dus ging ik in die biechtstoel maar ik bleef gewoon rechtstaan. Dat was zo donker, hoe kon ik nu weten dat ge moest knielen. En dat duurde totdat ik ineens gewaar werd dat er iemand tegen mijn borsten aan het klappen was.” Ze hebben een foto van hun huwelijk meegebracht. “Amaai, Katharine Hepburn heeft er niks aan” zeg ik, omdat Leentje naar mijn gevoel duidelijk op haar trekt. “En mijn Stanneke – dat ziet ge toch – trok op Spencer Tracy” zegt ze fier. “Iedereen trekt wel op iemand, alleen onze pastoor trekt op niks” mengt Stanneke zich plagerig tussen ons in.

Het verdere gesprek gaat over hun grote dankbare geluk elkaar te zijn tegengekomen. En over één bange vraag. “Kunt u ne keer zeggen hoe dat dat gaat gaan als we alle twee dood zijn? Want Stanneke is toch zo ongelovig en ik niet. Ga ik dan alleen in den hemel zitten, want daar heb ik ook geen goesting in, als ik hem nooit meer zou kunnen zien? Dat kan dan toch den hemel niet zijn!”

Ronald Sledsens

relevant
geloof / kerk / mens / maatschappij

© Hilde Wellfens

Volgende keer:

Een ketting van generaties

www.relevant-bisdomantwerpen.be